

O b s a h

Predhovor	9
Úvod	13
1 Chápanie tvorivosti v minulosti a dnes	15
1.1 Užšie a širšie nazeranie na tvorivosť.....	17
1.2 Malá a veľká tvorivosť.....	18
1.3 Tvorivosť typu P a typu H	19
1.4 Vymedzenia tvorivosti a pokus o jej definovanie.....	20
1.4.1 Najtypickejšie vymedzenia tvorivosti.....	20
1.4.2 Definovanie tvorivosti.....	24
2 Tvorivá osobnosť – podstatný aspekt „4+2 P“	26
2.1 Utvárajúca sa osobnosť tvorivého dieťaťa.....	30
2.2 Interpohlavné rozdiely v tvorivosti.....	33
2.3 Tvorivosť, duševné choroby a duševné zdravie	35
2.4 Celková charakteristika tvorivej osobnosti.....	45
3 Ďalšie aspekty a činitele tvorivosti ako súčasti „4+2 P“	49
3.1 Tvorivý produkt.....	49
3.2 Tvorivý proces.....	55
3.3 Prostredie podporujúce verzus brzdiace tvorivosť.....	61
3.3.1 Makrosociálna úroveň.....	62
3.3.2 Mikrosociálna úroveň	67
3.3.2.1 Rodina.....	67
3.3.2.2 Škola	75
3.4 Persuázia	88
3.5 Potenciál.....	88
4 Kognitívne základy tvorivosti.....	91
4.1 Inteligencia	92
4.2 Percepcia	97
4.3 Pozornosť	99
4.4 Pamäť.....	102
4.4.1 Negatívne vplyvy pamäti na tvorivosť.....	103
4.4.2 Pozitívne vplyvy pamäti na tvorivosť.....	104
4.5 Fantázia	105
4.6 Myslenie.....	108
4.7 Tvorivosť a kognitívny štýl.....	115
4.7.1 Tvorivý a menej tvorivý štýl	117
4.7.2 Heuristická verzus algoritmická orientácia	117
4.7.3 Závislosť a nezávislosť od poľa.....	118
4.7.4 Impulzivnosť verzus reflexivnosť.....	118

4.7.5	<i>Adaptívnosť – inovatívnosť</i>	119
4.7.6	<i>Konvergenca a divergenca</i>	121
4.8	<i>Tvorivosť ako súčasť nadania</i>	122
5	Motivačné zdroje tvorivosti	133
5.1	Vnútna motivácia	138
5.2	Vonkajšia motivácia.....	145
6	Emócie ako zdroj tvorivosti	148
6.1	Vplyv pozitívnej a negatívnej nálady.....	152
6.2	Odraz rôznych emócií v tvorivosti.....	154
7	Vývin tvorivosti	158
7.1	Predškolské obdobie.....	161
7.2	Školský vek.....	162
7.3	Adolescencia – obdobie puberty	164
7.4	Stredná a neskorá adolescencia	165
7.5	Dospelosť.....	168
7.6	Obdobie staroby.....	170
8	Psychologické prístupy k tvorivosti	176
8.1	Asociačné teórie	177
8.2	Psychodynamický prístup.....	178
8.3	Gestalt psychológia	180
8.4	Humanistické koncepcie.....	180
8.5	Kognitívne a neuropsychologické prístupy.....	183
8.6	Moderné prístupy k tvorivosti	189
8.7	Súčasný prístup k tvorivosti	195
8.7.1	<i>Vývinové teórie</i>	196
8.7.2	<i>Ekonomické teórie</i>	197
8.7.3	<i>Štádiálne a komponentové procesuálne teórie</i>	198
8.7.4	<i>Súčasný kognitívny teória</i>	198
8.7.5	<i>Teórie založené na riešení problémov a expertnosti</i>	199
8.7.6	<i>Teórie nachádzania problémov (Problem-Finding Theories)</i>	199
8.7.7	<i>Evolučné teórie</i>	200
8.7.8	<i>Typologické teórie</i>	202
8.7.9	<i>Systémové teórie</i>	203
9	Prístupy k tvorivosti na Slovensku a v Českej republike	206
10	Zisťovanie tvorivosti	213
10.1	Metódy zisťovania tvorivosti	213
10.1.1	<i>Testy divergentného myslenia a kognitívnych schopností</i>	214
10.1.2	<i>Postojové a záujmové dotazníky</i>	227
10.1.3	<i>Osobnostné dotazníky</i>	228
10.1.4	<i>Biografické inventoriá</i>	229
10.1.5	<i>Posúdenie učiteľmi, rovesníkmi a supervízormi</i>	230

10.1.6 Hodnotenie produktov.....	232
10.1.7 Ocenenia a štúdium výnimočných výkonov.....	234
10.1.8 Správy o vlastných tvorivých aktivitách a výkonoch – výpovedové metódy	234
10.1.9 Ďalšie metódy zisťovania tvorivosti	237
10.2 Hodnotenie metód zisťovania tvorivosti.....	239
11 Rozvíjanie tvorivosti.....	245
11.1 Prehľad metód používaných v programoch rozvíjania tvorivosti	247
11.2 Metódy rozvíjania tvorivosti.....	248
11.2.1 Metóda brainstormingu (burza nápadov) A. F. Osborna.....	248
11.2.2 Synektika W. J. J. Gordona.....	250
11.2.3 Heuristická metóda	252
11.2.4 Princípy tvorivého riešenia problémov	257
11.2.5 Psychoterapeutické techniky	261
11.3 Programy rozvíjania tvorivosti.....	262
11.3.1 Prehľad niektorých programov rozvíjania tvorivosti.....	265
11.3.2 Snahy o rozvíjanie tvorivosti v našich podmienkach	282
11.3.3 Zhodnotenie programov rozvoja tvorivosti	291
11.4 Program rozvíjania tvorivosti detí a mládeže	294
11.4.1 Charakteristika programu	294
11.4.2 Vlastný program	299
11.5 Praktické odporúčania pre rozvíjanie vlastnej tvorivosti.....	339
11.5.1 Zásady pre uplatňovanie tvorivosti.....	342
11.5.2 Ako sa možno stať tvorivejším?.....	343
11.5.3 Ako žiť tvorivejšie	344
Summary	347
Literatúra	350
O autorke	378
Vecný register	379